

HRVATSKI glasnik

Godina XIX, broj 8

19. veljače 2009.

cijena 100 Ft

Foto: Ákos Kollár

**Predaja maturalnih vrpci u pečuškoj
Hrvatskoj gimnaziji**

Komentar

Oprostiti moru samo velike duše!

Tomu je dva tajejna da ime Mariana Cozme, zvanaredno talentiranoga rukometaša u Vesprimu, bol je nutražgala u rumunjska i ugarska srca. Ov mladi športaš sa svojom nevinom smrću navodno je po mnogi mišljenji već napravio za pomirenje susjedov nek karkakova politička sila u minuli dvajseti ljeti. Medjutim, pitam se, zašto? Zašto je morao ta visoki, privlačni, zgodni mladić preminuti u toj nediljnoj zori, za ku ne bi bio mislio da će mu biti zadnja kad je nutrastupio u ti vesprimski lokal? Zašto je morao 20-ljetni Ivan Pešić izgubiti jedan bubreg, a zašto su Srbinu Žarku Šešimu tako slomili obraz da su ga veljek morali dvakrat operirati? Ugarska je odnidob u šoku! I ne čudim se, štoveć sram me je da se takovo što more zgodati u jednoj takozvanoj europskoj zemlji. Danas njim, sutra nam, Tebi, i meni. I moremo se ovde pominati o dibokom siromaštvu, moremo se ovde pominati o pogrišku Vlade, policije itd. Samo ne moremo govoriti o tom kakovi su ti ljudi ki u žepu nosu nož u noći s tim nakanjenjem da dobro stuču, izbodu, ranu ljude u lokali, na ulici. Nek onako iz simpla pasije. Ubijati, silovati, napadati policajce, izraubati starce, dicu iz hobija, kad se pojedinci čutu iznad svih zakonov. Kakovo je to siromaštvu u kom kriminalci na audiju bižu prema Italiji? Kakovo je to nadalje siromaštvu u kom delikventi nosu šoljine od zmijeve kože, drago rublje s tudjimi markami? Bit ću iskrena, ja takove bočkore još i izlogu nisam vidila. Sad su jur svi tri osumljeniki u zatvoru (dvama još svenek u Austriji) i znatiželjno čekam koja će je kaštiga potrefiti. A što je s ostalimi svidoki, ki su takaj onde bili na mjestu zločina? Izvješćaji govoru još o 15-30 promatračev ki su s mirnim srcem pogledali, kot u kinu, kako se kolje, kako se odzame žitak. Žitak jednoga (morebit i zadnjega) džentlmena ki po prvoj varijaciji branio je ugarsku konobaricu, ka je takaj nastala žrtva napada. A kade su bili ostali Ugri, domaćini u tom lokalu da skoču na pomoć jednomu Rumunju, Srbu i Hrvatuu? Strašno je bilo to mlado tijelo viditi u otprtom bijelom ljesu prošloga petka, i kako mu je zbogomdalo žalosno mnoštvo u Bukureštu. Gdo je to mogao pogledati prez suz, toga i ne trapu nikakove ljudske emocije. Vesprimska ekipa je dokazala prošlu nedilju kako se bori za pobjedu za manjkajuće suigrače, za čast pokojnoga pajtaša, fenomena ki je sigurno iz odzgora sprohadjao utakmicu.

Počivaj u miru, Marian Cozma, nastao si besmrtni lik cijele Ugarske, ne samo vesprimskoga mnoštva koje je prošli tajedan pred utakmicom poplavilo gradske ulice s tvojimi kipici. Tvoja besmislena smrt bila je nam zadnja kapljica. I moguće je i dalje zapostaviti, vanritnuti novinare iz posla, moru se državno prepovidati narudžbe novin, moru se i nadalje negirati kriminalni učinki pojedinih grupacijov, moru se kritizirati šefi policajcev ki izgovoru ono što je neizrecivo. Moru vikati svi da nije dovoljno policajcev, da se je srušila javna sigurnost u našoj državi, sumljam, i dalje će vladati nož u žepu, provokacije, silovanja, krvne osvete i oduravanje. A mi obični smrtniki trebamo oprostiti. Kaže se da to moru samo velike duše. Izgleda, ja nisam te sorte.

-Timea Horvat-

„Glasnikov tjedan“

U vremenu smo „munještine i smija“, buša, luža, zvončara, maškara lijepih i ružnih, ženskih i muških, dječjih; u vremenu smo poklada, još tjedan dana i već ćemo biti u korizmi. Mi Hrvati uvijek iznenadujemo sami sebe. Tako smo ostali iznenadeni kada je Google Earth „otkrio“ kako nenastanjeni otočić između otoka Pašmana i mjesta Turanj jest otok s najsavršenijim oblikom srca na svijetu. Otok veličine 1545 metara površine 132.475 četvornih metara postao je tako za Valentinovo svjetska vijest dana. Održana je prva sjednica Skupštine HDS-a u 2009. godini. Oni koji su nazočili posljednjim sjednicama Skupštine, ako se i slože s tvrdnjama kako i nisu bili svi prijedlozi ponajbolje pripremljeni, složiti će se vjerojatno i s tvrdnjom kako se u Skupštini HDS-a počinje sve više raspravljati, i to oko važnih i temeljnih pitanja glede budućnosti hrvatske zajednice u Mađarskoj. Premda još uvijek raspravlja razmjerno mali broj zastupnika, sve su češća pitanja koja bi nas trebala početi zabrinjavati i na koja bismo trebali što prije dobiti odgovore od nadležnih. Meni jedino ne ide u glavu kako odgovorni zastupnici mogu napustiti sjednicu Skupštine, pa ako ono traje i pet sati, na njenoj polovini. Oni su na početku sjednice činili kvorum koji se, kako sjednica odmiče, sve više stanjuje. Ako se prihvatim nekoga posla, onda bi ga trebalo i završiti, a ne prije vremena pobjeći, pa ako se i radi o neradnoj suboti. To više što se za taj rad dobiva i pristojan honorar. Sve nam je pak jasnije da se može razgovarati i raspravljati satima, pa i danima ako je to potrebno poradi boljitka i pronalaženja rješenja za goruće probleme. To više kada se radi o proračunu teškom 389.854.000 Ft, planovima i proračunima poduzeća, škola,

muzeja i znanstvenog zaveda. Velika je odgovornost na leđima 39 političara sadašnjeg sastava HDS-a oko korištenja i gospodarenja narečenim proračunskim iznosom u ostvarivanju boljitka budućnosti hrvatske zajednice u Mađarskoj. A što se želi? I ovoga su se puta mnogi zastupnici to pitali,

što se želi, naravno, strateški ako se kupuje nekretnina, što se želi strateški ako se popravljaju krov... Da se ne radi o malim sredstvima, može se doći do zaključka ako se pročita izjava glavne ravnateljice Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine Erike Németh koja u našem ovojotjednom intervjuu između ostaloga kaže: „za djelovanje mjesnih i područnih manjinskih samouprava u državnome proračunu ove je godine, jednako kao i prošle, izdvojeno 1,56 milijardi forinti.“ Ona dalje nastavlja kako se neće smanjiti financijska sredstva namijenjena za sufinanciranje ostalih područja manjinske politike, jedino je manja državna potpora Javnoj zakladi za nacionalne i etničke manjine, i to s 50-ak milijuna forinti. A, dragi čitatelju, tvoj se list financira upravo iz spomenute zaklade, kao i sve drugo što ostavlja trag na bijelom papiru, ako je napisano materinskim jezikom. A kako je izjavio i na zadnjoj Skupštini HDS-a uvaženi jezikoslovac, ono što se prigovara Vladinim izvješćima prema europskome monitoringu upravo je gubljenje jezika nacionalnih i etničkih manjina, žalosno i poražavajuće stanje na polju znanja i uporabe materinskoga jezika. Kako je ono kazao pjesnik: „Po njemu si sve što jesi: / svoje tijelo, udo svijeta, / bus posebnog svoga cvijeta / u naroda silnoj smjesi / bez njega si bez imena, / bez djedova, bez unuka, / u prošasti sjena puka, / u buduće niti sjena!“

Branka Pavić Blažetin

UDVAR – U malome baranjskom naselju Udvaru, na nekoliko kilometara udaljenosti od Pečuha, kojega u većini naseljavaju bošnjački Hrvati, lani u studenom načelnik sela László Rónai, pozivajući se na zdravstvene probleme, dao je ostavku. Izbornu povjerenstvo raspisalo je međuvremene izbore za načelnika koji su provedeni 8. veljače. Birači su mogli glasovati na dva kandidata: Mišu Božanovića i Artura Ždrala, obadvojica su naši Hrvati. U Udvaru živi 710 stanovnika od kojih njih 596 ima pravo glasa, a od čega je njih 321 izašlo na načelničke izbore. Za novog načelnika sela Udvara izabran je Artur Ždral s 193 glasa, dok je Mišo Božanović dobio 128 glasova. Nakon prebrojavanja ustanovljeno je kako je bilo pet nevažećih glasačkih listića, izjavila je za tisak nakon izbora javna bilježnica Dávor Lászlóné.

Planovi i programi Hrvatske samouprave Šomođske županije

Predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije Jozo Solga za nedjelju, 8. veljače, sazvaio je u Potonji sjednicu Skupštine. Na dnevnom je redu bila rasprava o proračunu protekle i tekuće godine, odnosno o udruženju manjinskih samouprava, što je potaknuo zastupnik Franjo Pajrić na zadnjoj sjednici HDS-ove Skupštine.

Zastupnici Hrvatske samouprave Šomođske županije

Sjednici se odazvalo osam od devet zastupnika Hrvatske samouprave Šomođske županije. Uvriježena je praksa da se sjednice županijske samouprave održavaju u jednom od naselja u kojima su utemeljene i djeluju hrvatske manjinske samouprave. Ovoga puta domaćin je bila Potonja i predsjednik tamošnje naše samouprave Jozo Dudaš, to više što je u njezinoj organizaciji, nakon sjednice u mjesnom domu kulture, ugošćeno pečuško Hrvatsko kazalište sa svojom premijernom predstavom Vjenčani list. Susret u Potonji pozdravio je i potonjski načelnik Tamás Reisz, naime mjesna i hrvatska samouprava tog naselja tijesno surađuju, što se vidi u selu i pri ostvarivanju priredaba od širega županijskoga značaja, te velike priredbe Podravskoga ljeta održane u Potonji lani u kolovozu.

Predsjednik Solga izvijestio je nazočne o sjednici Samouprave Šomođske županije, točnije njezina Odbora za manjine, koji je donio odluku o dodjeli potpore Hrvatskoj samoupravi u iznosu od milijun forinti, koliko je dodijelio i u prošloj godini. Tu je i zajamčena državna potpora u iznosu od 892 tisuće forint, a samouprava namjerava dodatna sredstva ostvariti i putem potpore za javne zadaće za koju je predala natječaj, te iz dodatnih izvora. Predsjednica Odbora za financije Jelica Čende iznijela je plan proračuna za 2009. godinu, koji su zastupnici prihvatili.

Profesionalizacija rada na terenu

Potom se povela rasprava o udruženju samouprava koja bi udruženja po županijama novčano pomagala i Hrvatska državna samouprava sa svotom do milijun forinti, ovisno o veličini sredstava koja bi uložile mjesne samouprave (HDS je spreman na svaku forintu dodati jednu forintu do maksimalnog iznosa od milijun forinti). Naime time se želi potaknuti profesionalizacija rada na terenu. Bila bi to plaća, honorar za osobu koja obavlja zadaće i županijskoga te državnoga i mjesnoga značaja. Sve ovisi o volji mjesnih samouprava koje bi se morale udružiti, žrtvovati iz svoga proračuna određena sredstva, a Hrvatska samouprava Šomođske županije spremna je za istu stvar dati polovicu potrebnih sredstava, i mogla bi ona ili barem koja mjesna samouprava biti ovlaštenikom spomenutog udruženja. Udruživanje bi se provelo po slovu zakona o udruživanju, a daljnja je pogodnost i činjenica kako članstvo mjesnih samouprava u jednoj takvoj udruzi otvara mogućnosti za dobivanje novih bodova kod natječaja za javnu djelatnost. Solga je smatrao kako ovu mogućnost treba iskoristiti. Predložio je da se napravi nacrt ugovora o udruživanju koji će biti poslan mjesnim samoupravama na razmišljanje i raspravu, a potom da se sazove

sastanak svih hrvatskih samouprava Šomođske županije i da se tada donese konačna odluka (do kraja ožujka).

Zastupnici su se osvrnuli i na javnu tribinu održanu 18. prosinca u Barči i na Županijski narodnosni dan koji joj je slijedio. Za ostvarivanje sadržaja Dana potporu su pružili HDS te Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine. Nažalost, prijedlog županijske hrvatske samouprave da se Pavi Gadanjiju dodijeli titula građanina Šomođa nije prošao jer sadašnji županijski poslovnik o predlagateljima ne predviđa manjinske samouprave kao takve, stoga Hrvatska samouprava Šomođske županije smatra da pravilnik treba mijenjati i u njega kao predlagatelja navesti i mjesne manjinske samouprave. Na tome se radi. Razgovaralo se i o potporama KUD-ovima i civilnim udrugama koji djeluju u županiji, o Hrvatskom balu u Barči te o organizaciji državnoga Hrvatskoga dana, treće nedjelje mjeseca studenoga. On bi se o prvi put od njegova pokretanja održao u Podravini, a razmišlja se i o ponovnom održavanju priredbe Podravskog ljeta koju bi podravski Hrvati željeli učiniti godišnjom tradicijom i mjestom okupljanja svih Hrvata.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – Ove godine Arcusfest, susret kazališta nacionalnih manjina u Mađarskoj, održava se od 26. veljače do 6. ožujka u budimpeštanskom kazalištu Thalia i Kazalištu lutaka. Glumačke skupine iz redova 11 nacionalnih manjina izvest će 18 predstava na 11 jezika. Predstave će biti popraćene prijevodom ili titlovanjem, odnosno programskom bilježnicom. Hrvatsko se kazalište na festivalu predstavlja 1. ožujka s početkom u 16 sati na pozornici Lutkarskog kazališta komedijom Ephraima Kishona „Vjenčani list”.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska državna samouprava, točnije njezin Odbora za mladež i šport, organizira II. Hrvatski državni malonogometni kup koji će se održati 14. ožujka u Mišljenju u gradskome Športskom središtu. Iz svake se regije na kup očekuje po jedna momčad, čije se prijave primaju električnom poštom do 2. ožujka ove godine na adresu muity.hrsamouprava@chello.hu. Opširnije informacije na HDS-ovu telefonu: 06-1-303-6093, 06-1-303-6094.

Prva ovogodišnja skupština Hrvatske državne samouprave

*Prihvaćen proračun za 2009. godinu i donesena odluka o preuzimanje na održavanje Hrvatskoga kluba
Augusta Šenoa*

U subotu, 14. veljače, u Uredu HDS-a u Budimpešti održana je prva ovogodišnja skupština Hrvatske državne samouprave, kojoj je prethodilo otvorenje fotoizložbe Béle Szökőcsa pod naslovom „Trenuci ophoda bušara“, koju je nakon pozdravnih riječi predsjednika Miše Heppa otvorio Jakša Ferkov, ravnatelj mohačkog Muzeja „Dorottya Kanizsai“.

Od 39 nazočno 33 zastupnika

Pošto je utvrđen kvorum, budući da je sjednici nazočilo 33 od ukupno 39 članova Skupštine, predsjednik Mišo Hepp otvorio je sjednicu Skupštine krovna političkog tijela Hrvata u Mađarskoj. Odmah je predložio izmjenu dnevnog reda odgodom rasprave 5. točke dnevnoga reda o izboru i imenovanju ravnatelja Zavičaja d. o. o. za turizam i rekreaciju. Kako je uz ostalo istaknuo, do 10. veljače pristiglo je čak pet natječajeva, ali zbog kratkoće vremena taj dnevni red nije pripremljen za raspravu, a članovi Skupštine nisu mogli upoznati pristigle materijale. Stoga je predložio da se za dva tjedna sazove izvanredna sjednica na kojoj će se raspravljati na tu i još neke druge teme, te donijeti odluku o izboru novoga ravnatelja.

Bez rasprave Skupština je jednoglasno prihvatila izvješće predsjednika i dopredsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, o izvršenju odluka kojima je rok istekao i o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik.

„Zavičaj“ bez plana poslovanja

O planu poslovanja Zavičaja d. o. o. u Vlačićima na Pagu i Nefitnog poduzeća „Croatia“ za izdavačku, kulturnu i informativnu djelatnost za 2009. godinu razvila se podulja rasprava. Premda se o planu poslovanja Zavičaja zapravo i nije raspravljalo, jer on nije dostavljen, raspravljalo se tek o aktualnim pitanjima poslovanja i planovima do izbora novog ravnatelja. Kako reče sadašnji ravnatelj Ladislav Gujaš, on je plan poslovanja priložio svome natječaju, ali kao jedan od pet natjecatelja ne želi unaprijed iznijeti pojedinosti odnosno svoje „poslovne tajne“. Dodavši kako se, naravno, brine za objekt da on djeluje nesmetano, te vodi poslove oko pripreme nove sezone jer se u vezi s nekim stvarima ne može čekati, kao što je određivanje cjenika. Teško gospodarsko stanje, manje zanimanje gostiju velik je izazov, pa se moraju tražiti mogućnosti pridobivanja gostiju, i na tome polju učinio je potrebne korake. S druge strane, budući da rezervacija već pristižu, a i ima stalnih troškova održavanja, na temelju predračuna zatražio je da se radi toga dostave sredstva koja je odredila Skupština za ovogodišnje djelovanje. Unatoč uvažavanju podnesenog obrazloženja, bilo je

i drugih mišljenja. Stipan Karagić smatrao je kako unatoč natječajnom postupku nijedna tvrtka, pa tako ni Zavičaj, čak ni privremeno, formalno-pravno ne može djelovati bez plana poslovanja. Ako se izabere novi ravnatelj, onda se sve to može ponovno definirati. Vjerojatno je učinjena pogreška, ali ni onda se bez odgovarajućih informacija ne može donijeti odluka, glasilo je odgovor, što je Skupština velikom većinom prihvatila. Tako će se o tome raspravljati i odlučivati na izvanrednoj sjednici koja će se sazvati za 28. veljače.

„Croatia“ planira u 2009. godini ostvariti 145 milijuna prihoda i troškova

Plan poslovanja Nefitnog poduzeća „Croatia“ za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost sa 145 milijuna prihoda i troškova, koji je podnesen u pismenom obliku, a uz izdavačku i informativnu djelatnost, priloženi su i planovi tjednika Hrvatskoga glasnika te Radija Croatice, ravnatelj Čaba Horvath usmeno je pojasnio i dopunio. Privukao je pozornost na to da se ove godine opet mogu izdavati i naručiti hrvatski udžbenici i nova nastavna pomagala, ali natječaj još nije objavljen. U tome bi se moglo koraknuti dalje, bilo bi potrebno dogovoriti konzorcij sa santovačkom školom, jer postoji okvirni fond od dvije milijarde za manjinske udžbenike i nastavna pomagala, što bi valjalo što bolje iskoristiti. U planu je i preradba šest udžbenika odnosno radnih bilježnica. Osim toga planira se izdavanje 52 broja Hrvatskoga glasnika, nova web-stranica, kao što je priloženo u pismenom obliku. Ujedno je obavijestio Skupštinu da je od 1. veljače Kristinu Goher imenovao voditeljicom Radija Croatice. Kako Croatia duguje HDS-u još pet milijuna forinta, ove je godine predviđeno vraćanje dva milijuna, a ako godina bude bolja, onda i preostalih tri milijuna. Skupština je prihvatila da se od 11 milijuna, koliko je Croatia odobreno iz fonda za ustanove, za Glasnik namjenski izdvoji četiri milijuna. Predloženo je da se ubuduće u izvješćima i planovima Croatice pregledno i posebno prikažu prihodi i izdaci izdavačke djelatnosti Croatice, Hrvatskoga glasnika i Radija Croatice. Čaba Horvath u svom odgovoru reče kako će Skupštini dostaviti obračun

Hrvatskoga glasnika prema Javnoj zakladi za nacionalne i etničke manjine, iz čega se vidi proračun našega tjednika. Po mišljenju predsjednika Miše Heppa, očekuje se da novine budu još bolje, zato se daje potpora. Hrvatski je glasnik lani dobio 12 milijuna forinta više nego prijašnje godine, ali se pitao vidi li se to, jesu li novine bolje, zbog toga se više očekuje. Skupština je dužna odrediti što očekuje od svoje izdavačke kuće, od izdavanja udžbenika, novina i emitiranja Radija Croatice. Sa spomenutim dopunama Skupština je prihvatila Plan poslovanja Croatice za 2009. godinu. Uslijedio je nastavak rasprave sa Skupštine održane 20. prosinca prošle godine oko planova proširenja odnosno kupnje nove zgrade za Croatice i prodaje postojećih prostorija. Bilo je riječi o više opcija, ali nijedna nije bila izrađena za raspravu i donošenje odluke. Kako je tom prigodom članove Skupštine izvijestio ravnatelj izdavačke kuće Čaba Horvath, u izradi je novi nacrt za razvojne planove Croatice, što je interes svih Hrvata u Mađarskoj. Prvi krug natječaja nije prošao, a sada, kako se očekivalo, mogućnosti su povoljnije. Predana je nova ponuda, ali još nije stigao odgovor. Ukratko, prodajom sadašnjih prostorija i uzimanjem kredita od 30 do 40 milijuna forinta, Croatia bi mogla doći do prostorija veličine 700 m², što je dvostruko više od postojećih, i to do „idealnih“ prostorija za tiskaru te kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost, koje ne iziskuju veću obnovu, i pogodne su za uselje-

nje bez većih radova. S obzirom da je zaključak bio kako se mora izraditi konkretan financijski plan, ali i osmisliti plan razvoja u smislu što se očekuje u budućnosti od djelatnosti Croatice, te se moraju urediti vlasnički odnosi HDS-a i SHM-a (51 i 49%), jer bez toga ne bi bilo korektno prema Savezu, prihvaćena je odluka da se o tome raspravlja i donese odluka na idućoj sjednici, 28. veljače, a predsjednik je ovlašten da u sljedeća dva tjedna pregovora o kupnji prostorija bez financijskih obveza.

Proračun HDS u 2009. godini od 389 854 000 Ft

Nakon osjetljivih, u financijskom smislu i vrlo ozbiljnih tema, koje iziskuju veliku odgovornost i za budućnost dvaju poduzeća i za budućnost svih Hrvata u Mađarskoj, Skupština je na temelju pismenoga prijedloga s prihodima i izdacima u iznosu od 389 854 000 Ft, bez veće rasprave prihvatila Proračun HDS-a, uključujući i proračune njezinih ustanova: Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu (200 824 000 Ft), Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj (8 000 000 Ft) i Muzeja sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj (4 500 000 Ft).

Znanost se ne stvara preko noći i ona košta

U raspravi je najviše bilo riječi o Znanstvenom zavodu Hrvata u Mađarskoj, a na upit članova Skupštine i vodstva HDS-a koje je potaknulo da HDS mora odrediti što očekuje od svojih ustanova, pa i ZZHM-a, ravnatelj dr. Ernest Barić usmeno je dopunio Plan proračuna ZZHM-a za 2009. godinu izloživši svoje mišljenje o stanju znanosti i znanstvenog rada hrvatske zajednice u Mađarskoj, te o zamolbi da Zavod izradi strateški plan za budućnost Hrvata u Mađarskoj. Ukazavši na to kako im za uspješniji rad nedostaju ljudski i materijalni resursi, on je uz ostalo naglasio. Treba znati da se. Ona treba autonomiju, koja po metodi i postoji, ali ako se zamišlja nešto ozbiljnije, onda se to mora i financirati. Oni imaju vrhunske stručnjake, kroatiste, jezikoslovce, povjesničare književnosti, koji na tome polju imaju ugled, uspješno i na razini organiziraju slavističke i kroatističke skupove, sudjeluju na njima i u Hrvatskoj, publiciraju i objelodanjuju izdanja. Hrvati u Mađarskoj imaju i etnologa, folklorista, ali nemaju politologe, sociologe, ekonomiste i mnoge druge stručnjake na ostalim područjima. Ako je riječ o perspektivi Hrvata u Mađarskoj, onda treba promisliti hoćemo li žrtvovati za znanost, za istraživački rad i populariziranje znanstvenog rada. Nažalost, mi nemamo stručnjake, oni se i ne mogu zadržati. Treba ulagati u mlade ljude, u ljudske

resurse, a da bismo ih zadržali, treba ih platiti. Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj može i hoće dati svoje viđenje perspektive Hrvata u Mađarskoj, ali ako se očekuje više od Zavoda, u uvjetima kada mu je s prijašnjih 12 milijuna proračun skraćen na osam milijuna forinta, onda se moraju osigurati potrebna sredstva.

Potpورا u odnosu na prošlu godinu udvostručena

Ako je suditi po novim stavkama, kojima se osim već dosadašnjih deset milijuna forinti za podupiranje mjesnih i županijskih hrvatskih samouprava i udruga, a to su sedam milijuna za poticanje suradnje i udruživanja mjesnih županijskih samouprava (po regijama maksimalno milijun forinta), zatim sredstava u pričuvi za stipendiranje srednjoškolaca, te 6,5 milijuna za održavanje Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe u Pečuhu, onda se može reći da je potpora hrvatskim samoupravama i udrugama u odnosu na prošlu/prošle godine udvostručena.

Sufinanciranje djelatnosti mjesnih hrvatskih samouprava, mjesnih hrvatskih ustanova i mjesnih hrvatskih udruga

Skupština je donijela i odluku o raspisivanju natječaja Hrvatske državne samouprave za sufinanciranje djelatnosti mjesnih hrvatskih samouprava, mjesnih hrvatskih ustanova i mjesnih hrvatskih udruga za 2009. godinu. Prema tome, sufinancirat će kulturne priredbe, dječje i omladinske tabore, vjersku djelatnost, programe koji služe unapređenju i očuvanju hrvatskoga jezika, identiteta, kupnju glazbala za školski tamburaški orkestar i za mjesne tamburaške sastave koji djeluju u okviru mjesnoga kulturnog društva te kupnju narodnih nošnji. Prednost imaju natječaji čiji ponudeni sadržaji imaju tradiciju, te sadržaji koji će se ostvariti u drugim regijama (npr. turneje, gostovanje itd.) ili u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske u Vlašićima. Na natječaju ne može sudjelovati natjecatelj koji nije predao ob-

račun o sredstvima što ih je dobio od HDS-a do 31. prosinca 2008. godine, i samouprava koja nije predala molbu prema odredbi Vlade. Na prijedlog Odbora za kulturu i vjerska pitanja Skupština je prihvatila da se umjesto Santova u Bačkoj državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj ove godine organizira u gradišćanskom Koljnofu.

Preuzimanje na održavanje Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe

Predsjednik HDS-a Mišo Hepp nazočne je izvijestio o rezultatima pregovora s pečuškim dogradonačelnikom o preuzimanju Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, istaknuvši da se na taj način vraća vlasništvo zgrade hrvatskoj zajednici, a grad će tri godine osigurati godišnje dva milijuna forinta za djelovanje. Podsjetio je kako je iz fonda za ustanove u pričuvi osigurano 6,5 milijuna forinti. Osvrnuvši se na drukčije mišljenje Hrvatske samouprave grada Pečuha, on je naglasio kako ona ni po zakonu ne može preuzeti klub jer nema odgovarajuća sredstva za to. Ne isključuje se nikakva suradnja oko održavanja, pa ni s pečuškom Hrvatskom samoupravom. Klub će i nadalje služiti istoj svrsi, ali ćemo dobiti zgradu koju je svojedobno šeljinska zadruga dala hrvatskoj zajednici u Pečuhu.

Ostala pitanja i prijedlozi

Pod raznim se raspravljalo o prijedlogu zastupnika dr. Franje Pajrića, odnosno zaključcima medijskoga skupa u Koljnofu kojim se predlaže Skupštini da izradi svoju strategiju razvoja hrvatskoga prostora u Mađarskoj kroz javne, državne i mjesne medije. Također se predlaže i uvođenje funkcije glasnogovornika koji bi bio komunikator i koordinator političkog i društvenog života hrvatske zajednice u Mađarskoj. Budući da se Skupština odlučila, mnogi su već i napustili sjednicu, a predlagatelj je negodovao i zbog toga što ova tema nije stavljena na raspravu u okviru samostalnoga dnevnog reda, pa je odlučeno da će na sljedećoj redovitoj sjednici, kada će se raspravljati o viziji budućnosti Hrvata u Mađarskoj, raspravljati i o ulozi medija, a prihvaćeni nacrt će biti stavljen na javnu raspravu.

Pod raznim bilo je riječi i o molbi samouprave Hrvatskoga Židana koja je potakla predaju na održavanje seoskog doma kulture Hrvatskoj državnoj samoupravi. Kako je rečeno, budući da nije riječ o ustanovi s hrvatskim zadaćama, ne udovoljava kriterijima koje propisuje zakon, stoga se nije raspravljalo o molbi koju je podnio Stipan Krizmanić, načelnik sela, ujedno i član Skupštine HDS-a.

Iduća, izvanredna skupština bit će dakle u subotu, 28. veljače.

bpb

STARIN – Kako kazuje predsjednik Ribičkog društva u Šeljinu Šandor Matošić, nedavno održanoj godišnjoj skupštini Društva odazvalo se 70% posto članstva. Društvo ima osamdesetak članova, a u prosjeku ulovi godišnje pedesetak kilograma ribe po osobi. Ribičko društvo gospodari malom površinom vode, svega 2,5 hektara, ali mnogi pecaju i na Dravi od Barče do Saboča (Drávaszabolcs), premda se većina članova Društva koristi vodama oko Starina. Voda je bogata šaranima, bašćankama, amurima, somovima (koji je ubačen posljednjih godina, 1500 komada), ima i nešto smuđa, a Društvo planira ubaciti i stotinjak štuka. Svoje aktivnosti ostvaruju što iz državne potpore, što članarinom.

ZAGREB – Akademik Josip Bratulić slavi 70. rođendan, i tom mu je prigodom ministar kulture mr. Božo Biškupić zaželio da i dalje radi istom radnom energijom na dobro naše zajednice. Među ostalim, u čestitarskom priopćenju ministra stoji: »Malo je u nas ljudi koji imaju takav raspon djelovanja i koji su obdareni tako raznolikim znanjima i sposobnostima. Vi ste u jednoj osobi združili polihistora i specijalista za staru hrvatsku književnost, književnog entuzijasta i marljiva filologa, pedantnoga znalca i profinjenog esteta. Nadasve imponira Vaša stalna otvorenost za proučavanje svih vrsta artefakata, a dakako i Vaša kolekcionarska strast koja je rezultirala jednom od najboljih i najbogatijih privatnih knjižnica u nas. Raznolika znanja nesebično ste godinama predavali svima – od studenata do kolega i stručnjaka za različita područja.«

Biškupić je podsjetio da je Bratulić, kao višegodišnji predsjednik Vijeća za knjigu te član raznih stručnih povjerenstava pri Ministarstvu kulture, uvijek bio dragocjen savjetnik i nepresušan izvor znanja. »Vaše stručne procjene, širina interesa i suvereno kretanje beskrajnim prostorima hrvatskoga kulturnog krajolika trajno su obilježili brojne naše projekte. Vi ste, gospodine akademiče, pridonijeli da hrvatska kulturna riznica bude veća i bolje istražena, Vi ste oteli zaboravu brojna djela i činjenice«, piše u ministrovu priopćenju.

(Vjesnik – K. R.)

POGAN – Dvotjedno se održavaju plesničice na kojima se njihovi sudionici mogu upoznati s hrvatskim, srpskim i makedonskim plesovima. Tada su i zanimanja za djecu od 3 do 10 godina koja uče narodne igre i dječje plesove. Iduća plesničica je 21. veljače s početkom u 18 sati.

Intervju

Erika Németh: „Za djelovanje mjesnih i područnih manjinskih samouprava u državnome proračunu ove je godine, jednako kao i prošle, izdvojeno 1,56 milijardi forinti“

Vlada je u prosincu 2007. g. svojom uredbom regulirala sustav financiranja mjesnih i područnih manjinskih samouprava. Novina je da je – osim dosadašnje opće potpore – uvedena takozvana diferencirana, razmjerna potpora namijenjena izvršenju zadataka, odnosno obavljanju manjinskih javnih poslova. Prema tome, od 2008. g. diferenciranom se potporom potiču one samouprave koje primaju na sebe više zadaća na polju zastupanja interesa manjinske zajednice, na polju školstva, kulture, odnosno u stvaranju jednake mogućnosti.

Razgovor vodila: Ana Gojtan

Prije negoli bismo započeli razgovor o pristiglim molbama za diferenciranom potporom, trebam Vas upitati: u vrijeme recesije može li se očekivati, odnosno planira li Vlada smanjiti iznos potpore za djelovanje manjinskih samouprava iz središnjega proračuna?

Sa sigurnošću mogu izjaviti kako se 2009. g. državna potpora manjinskim samoupravama neće smanjiti, naime za djelovanje mjesnih i područnih manjinskih samouprava u državnome proračunu ove je godine, jednako kao i prošle, izdvojeno 1,56 milijardi forinti. Niti će se smanjiti financijska sredstva namijenjena za sufinanciranje ostalih područja manjinske politike, jedino je manja državna potpora Javnoj zakladi za nacionalne i etničke manjine, i to s 50-ak milijuna forinti, ali to pogađa i druge javne zaklade.

Rok predaje molbâ za diferenciranom potporom mjesnim i područnim manjinskim samoupravama bio je lani 1. prosinca. Obrada natječaja je u tijeku u Glavnom odjelu za nacionalne i etničke manjine. Ukupno koliko manjinskih samouprava se koristilo tom mogućnošću i zatražilo dodatnu potporu?

Na početku prošle godine bilo je 2063 manjinske samouprave, a od 1. siječnja 2009. g. brojimo nešto manje: 1961 mjesnu manjinsku samoupravu, ali je broj područnih isti kao i lani, to jest 57. Lani je od 2063 manjinske samouprave 1662 predalo svoje molbe za diferenciranom potporom, a ove je godine pristiglo 1712 molba, što je svakako veći broj u odnosu na broj natječaja prije godinu dana. Smatram da je to dobra vijest jer i uz pad broja manjinskih samouprava potvrđuje njihovu veću aktivnost, djelotvornost.

Novi sustav financiranja tek je godinu dana na snazi, je li ispunio vaša očekivanja, i doista potiče li one samouprave koje najviše truda ulažu na polju školstva, kulture?

– Prigodom uvođenja novog sustava financiranja cilj nam je bio da manjinske samouprave koje uistinu obavljaju javne zadaće dobiju veću državnu potporu nego one samouprave koje su manje aktivne, ne prednjače u tolikoj mjeri, primjerice u izgradnji zajednice. Mislili smo, ako postoji motivacija – za više rada veća potpora – bit će to prava priča uspjeha.

Istina, na početku velika je bila bojazan glede novog sustava. Ipak moja su iskustva godinu dana nakon uvođenja novog sustava pozitivna. Novi je sustav financiranja, mogu slobodno reći, ispunio naša očekivanja. Lani je problem bio što nisu sve manjinske samouprave dokumentirale, to jest donijele odluke o obavljenim zadaćama, prema čemu se i ocjenjivao, bodovao njihov rad. Stoga su bile u zaostalosti u odnosu na one samouprave koje su dokumentirale svoje zadaće.

No ove je godine bojazan bila opet ta da će manjinske samouprave početi doslovce „proizvoditi“ svoje odluke. Obrada pristiglih molba još je u tijeku, pa se ne može potvrditi jesu li manjinske samouprave ovoga puta doista donijele veći broj odluka ili nisu.

Ne vidimo potrebu preinake Vladine uredbe u svezi s diferenciranom potporom manjinskim samoupravama i stoga što iskustva godinu dana ne opravdavaju promjene. Treba počekati barem dvije godine da bi se uopće postavilo pitanje mogućnosti preinake uredbe. Mnogi drže da je novi sustav složen, ali nije, i vjerujem da se svatko, tko je želio, znao koristiti tom prilikom, mogućnošću.

Kao što sam već napomenula, u tijeku je obrada molbâ za diferenciranom potporom. Stoga i ne želim i ne mogu tražiti od Vas da nam date sveobuhvatnu sliku o tome na koje sve zadaće su tražili potporu manjinske

samouprave. Ipak, ima li možda nekih novina u odnosu na prošlu godinu?

– Moram reći kako je jako šarolika djelatnost manjinskih samouprava, kao što je šarolik i cijeli taj svijet manjinskih zajednica. Ima zadaća koje se odnose na školstvo, kulturu, vjerska pitanja, tu su i sporazumi o suradnji, primjerice s ostalim samoupravama, veze s matičnom domovinom, očuvanje materinskog jezika, zatim pojedine samouprave dodjeljuju stipendije, bave se nadarenima, organiziraju međuetničke priredbe, i mogli bismo navesti još niz zadataka. Važno je istaknuti da obavljene javne zadaće mogu se pratiti, nadzirati ne samo putem donošenih odluka nego i putem proračuna dotične samouprave, što je obvezatno priložiti natječaju. Sadržajno ima li promjena ili nekih novina glede pristiglih molba, mogu odgovoriti samo potkraj travnja, kada će biti obrađene i ocijenjene sve molbe. Naime do 15. svibnja trebamo isporučiti prvi dio, to jest 50% potpore.

Zasigurno nije lak zadatak ocjena pristiglih molba. U prvom redu koje kriterije uzimati u obzir pri ocjenjivanju natječaja?

– Pristigle se molbe ocjenjuju isključivo prema strogo određenom sustavu kriterija.

Slično kao i lani, o diferenciranoj potpori manjinskim samoupravama odlučivat će Manjinski odbor za proračun sastavljen od predstavnika nadležnih ministarstava. U radu Odbora, s pravom konzultacije, sudjelovat će i predstavnici državnih manjinskih samouprava. Oni imaju pravo podrobno pregledati natječaje svoje manjine i predložiti da se utvrđeni bodovi može bitno mijenjaju. Inače može se steći ukupno sto bodova.

Kao što sam na početku našega razgovora napomenula, u državnome proračunu za djelovanje mjesnih i područnih manjinskih samouprava izdvojeno je 1,56 milijarde forinti; 75% tih sredstava opća je normativna potpora za djelovanje koju automatski dobivaju manjinske samouprave, prvi dio do 15. veljače, a drugi do 15. kolovoza. Preostalih 25% okvirnih sredstava služi diferenciranoj potpori. Koliki je iznos potpore pojedinim manjinskim samoupravama, mogu reći samo tada kada budemo dodijelili sve bodove. Naime tada će se utvrditi i vrijednost jednog boda, što znači: samouprava kojoj je dodijeljeno primjerice 90 bodova, znat će koliko je to u forintama. Jednako tako, tko je dobio samo tri boda, koliko je forinti zaslužio. Inače najmanji bod koji smo lani dodijelili bio je tri.

Hoće li vam se ukazati uskoro prigoda i za izravnu razmjenu iskustava s mjesnim manjinskim samoupravama i civilnim udrugama?

– Najsretnija sam ako manjinske priredbe dirnu i većinski narod. Smatram da sva ona vrijednost, znanje, kultura, očuvanje i njegovanje običaja te materinskog jezika manjinskih zajednica treba da dopre i do većinskog naroda. Stoga im poručujem: istinski je doživljaj sudjelovati na manjinskim priredbama jer se u njima očituje jako mnogo dobrovoljnog rada, ponajprije ljubavi. Šarolik je i kazališni život manjina, pa smatram da su jako važne međuetničke priredbe, sudjelovati na priredbama jedni drugih i učiti jedni od drugih. Time se stvaraju i nova prijateljstva, i to je jako dobra stvar.

Čepreg–Gornji Desinec

Na štartu suradnje puhačkih orkestrov

„Zahvaljujući susretljivosti Jasne Horvat iz Hrvatske i Timee Horvat iz Mađarske, slobodni smo Vam ponuditi suradnju” – tako je počeo svoj službeni email napisanoga gradskomu Puhačkomu orkestru Čeprega, krajem prošloga ljeta Josip Novosel, predsjednik Ognjogasnoga društva iz Gornjega Desinca. Uza to moramo napomenuti da ovo povezivanje je zapravo išlo prik Boža Djenadiju, zapovjednika Ognjogasne zajednice Općine Brdovec, ki je i u medjuvrjenu forsirao da se povežu šipaši s onkraj i ovkraj hatara, kot se je to zgodalo lani i med šenkovljanskimi i petroviskimi ognjogasci. Za cvatuće prijateljstvo svoje oduševljenje nisu ni Čeprežani skrili pokidob svirači bi bili jur zdavno željni takovoga stručnoga kontakta. Marija Kralj, predsjednica gradske Hrvatske manjinske samouprave, rado je tumačila nakanjenje i volju za uspostavljanje kontaktova hrvatskoga orkestra, a pokidob je nje kćerka Melinda Kiss i kotrig peljačtva čepreškoga orkestra, inicijativa je našla pravoda pozitivni odgovor. Kako smo obavješćeni, delegacija puhačkoga orkestra iz Gornjega Desinca ov vikend će dospiti prvi put u Gradišće. U okviru dvodnevna gostovanja domaćini peljaju goste najprlje u Hrvatski Židan, kade moru svidočiti mesopusni običaj naselja, sastat će se i mjesnim farnikom Štefanom Dumovićem ki se skrbi u vjerskom smislu i za čepreške Hrvate, a ne nazadnje, 21. februara, subotu, su pozvani i u čepreški kulturni dom, na bal sviračev. To će biti i prilika za daljnje upoznavanje i razgovore s gostodavateljji. U duhu obostranoga gostovanja orkestrov, prvi nastup čepreških sviračev u Hrvatskoj je predvidjen početkom julija, na obilježavanju 90. obljetnice djelovanja puhačkoga orkestra DVD-a Gornji Desinec.

-Tiho-

PEČUH – Još u listopadu 2007. godine Orkestar Vizin i Trio Jasen utemeljili su Udrugu za kulturu i čuvanje običaja „Vizin”. Udruga odnedavno ima i svoju webstranicu čija je adresa: www.vizinzenekar.hu, gdje se mogu naći dnevno svježe informacije o aktivnostima članova Udruge.

SEGEDIN – Kako donose glasila, mjesna samouprava grada Segedina u 2009. godini u svom proračunu smanjit će veličinu potpore namijenjenu pomaganju rada i djelatnosti manjinskih organizacija u gradu. Naime fond zaklade iz koje se financiraju manjinski programi neće biti na lanjskoj razini.

DUBROVNIK – Sastanak Središnjeg odbora Hrvatskoga svjetskog kongresa održat će se u Dubrovniku od 24. do 27. ožujka. Kako saznajemo, uz radni dio posjetit će se i upoznati hrvatska zajednica u Kotoru, a sastanku će pribivati i Mišo Hepp, predsjednik Skupštine HDS-a.

ČIKERIJA – Kako nas je obavijestio učitelj Miloš Pijuković, ujedno predsjednik Hrvatske manjinske samouprave, nakon nekoliko godina od nove, 2008/2009. školske godine u mjesnoj osnovnoj školi opet je pokrenut hrvatski jezik, i to u obliku kružoka. Od 3. do 6. razreda hrvatski uči 14 učenika. Ponovno je pokrenut i dječji folklor. O skorašnjim programima nadalje nam reče kako će KUD Rokoko u subotu, 21. veljače, nastupiti na Bunjevačkome prelu na Vancagi u Baji, a prelo u Čikeriji priredit će se u subotu, 7. ožujka.

KAPOŠVAR – Prosvjetno središte „Árpád Együd” opet će prirediti Državno natjecanje u kazivanju stihova i proze „Mihály Csokonai Vitéz” pod naslovom „Recite muze”, koje će se održati u okvirima Dana „Dorottya” i fašnika u Kapošvaru. Priredba se organizira u spomen djelovanju pjesnika u gradu. Nakon nekoliko godina stanke opet očekuju prijavljivanje natjecatelja u dvije kategorije sa slobodno odabranim Csokonaijevim djelom, kao i slušateljstvo.

POTONJA – Mjesna samouprava želi nastaviti izgradnju parka u središtu mjesta, na čije su troškove već predali natječaj, no selu je zadatak i održavanje razine. Prijašnjih godina trećinu proračuna nabavili su preko natječaja, kojima mogu zahvaliti razvoj. Popravljanje izgleda sela, park, knjižnica, seoski autobus služe za popravljanje životnog standarda sela.

Dvojezični prospekt o Seoskom stanu Umoka

Ov misec je u njegovanju Seoske samouprave Umoka i uz financijsku potporu naticanja Seoske hiže za zajednicu, u Ljetu renesanse 2008, izašao iz tiska dvojezični prospekt o Seoskom stanu dotičnoga sela. Turistička brošura sadrži, uz ugarski, i na gradišćanskohrvatskom jeziku najvažnije podatke ovoga sridnjegradišćanskoga kajkavskoga naselja, o kulturnoj aktivnosti društav ter povida sve važne detalje za Etnokuću. Kako se piše o reprezentativnom izdanju, Umočani prik Seoskoga stana želju ne samo predstaviti nek i sačuvati prošlost i tradicije ovoga, u kulturnom pogledu, specifičnoga naselja. Zgradu, ka je sazidana za velikim ognjem 1930. ljeta, kupila je Seoska samouprava ter je dala obnoviti 2001. ljeta da se otvori u njoj Seoski stan. Prva soba i kuhinja su oblikovane po tradiciji seoskoga stana iz 1930-ih ljet. U hiži se nalazu stelje, šublota, ormari – u nji bogata tekstilna kolekcija – zipka, kahlje, šivači mašin i sveti kipi. Negdašnje originalne hrvatske nošnje su ovde takaj izložene. U hiži, na zemlji su pometane daske, kot u svoju dob. Va kuhinji uz peć se najde i šparhelt, sva potribna dugovanja za kuhinju i kuhanje, klup za vode, a nad kuhinjskim stolom se vidi stari radio. U drugu hižu odvud moremo nuterpojti, to je vjerojatno napravljeno iz negdašnje komore. Ova prostorija služi za sezonske, privremene izložbe iz lokalno-povijesnih materijalov, dokumentov (tako je ovde bila jur izložba o školskoj povijesti, dolnjih rubljev, i iz arheoloških nalazov).

Bivša štala je mjesto i dom za predstavljanje suvremenih umjetnikov, u koj ljetu na ljetu priliku imaju nastupati tri-četiri umjetniki. Ovde se nalazi i ta informacijski centar kade su dostupna izdanja cijele krajine svim zainteresiranim, turistom, posjetiteljem, a uza

Etnokuća u Umoku je dobila titulu „Seoski stan 2004. ljeta”

to moru dobiti informacije o programi, smješćaji i znamenitosti ovoga područja.

U zadnjem dijelu dvora su svinjske štale i štagalj, kade su izložena sva poljodjelska orudalja. Dolnji dio štaglja je napravljen iz cigal, zato se ovde priredjuju koncerti, seoski dani i druge različite mjesne priredbe. Za štagljom se najde vrt, to je mjesto tabora za ručnu šikanost. Seoski stan je danas jedno od najznamenitijih mjest u kulturnom žitku ovde živeće zajednice pokidob se ovde odvijaju i za selo posebno važni događaji kot predstavljanje duhovskih običajev, seoski dani, festival orihov, zgoditki Dana svitskoga jerba. U 2006. ljetu ovde je predstavljen trodnevni tradicionalni Umočki pir. Savez seoskih stanov u Ugarskoj dodilio je ovoj zgradi 2004. ljeta i titulu „Seoski stan ljeta”. Bogato ilustrirana tiskana reklama na 12 stranica, vjerojatno će načinjati svakomu volju da upozna ne samo stanovnike nek i vridnosti ovoga mjesta, u samom susjedstvu Niuzaljskoga jezera. Umočka etnokuća je otvorena od 1. aprila do 30. septembra, od utorka do nedilje, od 10 do 12 ter otpodne od 13 do 18 uri.

-Tiho-

Zajedno, drugačije

U pečuškoj Galeriji „Baranja” 11. veljače, u organizaciji Središta za kulturu i turizam Baranjske županije, otvorena je izložba trojih likovnih umjetnika, pod naslovom Zajedno-drugačije-slika. Izloženi su radovi Hrvatice Marije Dobsai Pečuvac iz Mohača, Nijemca Jánosa Gútha i Ciganke Teréz Orsós, trojih umjetnika iz redova triju nacionalnih manjina koje žive u Baranjskoj županiji. Izložba se može pogledati na adresi: Galerija „Baranja”, Pečuh, Ul. Attila Józsefa 10.

Snimka: László Tóth

Trenutak za pjesmu

Andi Novosel:

Maškarade

vani ležu ledeni listi
kopirani na
muslavi svakidanji
fašinski obrisači

zabrisani u bezbrojni
današnji i budući umi
vojerkov i vojerov

časni verbalni pederasti
ne podnosu rezultate
vlašćega vojerizma

bespomoćno pokušavaju
maškaradami ispričavati
same sebe
i vlašće duševno
ne spoznanje

plesači prolaznosti
perverzni počinitelji
per omnia saecula saeculorum

Pohod bušara

*počinje na male poklade, u četvrtak,
a završava paljenjem lijesa na lomači na pokladni utorak*

Foto: Béla Szökőcs

Već po običaju, pohod bušara s nizom bušarskih programa i popratnih sadržaja, počinje u četvrtak, 19. veljače, na male poklade, od 15 sati povorkom dječjih bušara i jankela, među ostalima i sudjelovanjem Dječje skupine Šokačke čitaonice, a zatim od 16 do 18 sati slobodnim programom na Széchenyievu trgu. U Muzeju „Dorottya Kanizsai” pak u 17 sati upriličit će se otvorenje izložbe „Stare bušarske larfe”.

U petak, 20. veljače, u Kossuthovu kinu priređuje se svečano otvorenje izložbe rezbara mohačkih larfa i slikara Istvána Kedvesa.

Osim drugog, u subotu, 21. veljače, u 14 sati počinje svadbena povorka mohačkih bušara, zatim ples na Kolišću, polaganje vijenaca na Bensheimovu trgu i popratni programi. Od 16 sati na Széchenyievu trgu, pod nazivom „Legenda oživljava”, bušarske skupine prisjećaju se II. Mohačke bitke, slijedi povorka bušarskih skupina i ples. Od 20 sati u Uredu Duna priređuje se narodnosna plesničica koju vode Stipan Daražac i Gábor Kiss, sviraju TS „Orašje” i orkestar „Zugató”.

Na poklade, u nedjelju, 22. veljače, priređuje se cjelodnevni program. Od 9 sati u središtu grada u pješačkoj zoni posjetitelje čeka Sajem narodnog obrta, a u 10 sati u Kossuthovu kinu priredit će se Narodnosni folklorni program u kojem sudjeluju hrvatska, mađarska i srpska folklorna društva iz prijateljskoga grada Belog Manastira, KUD „Csárdás” iz Suze i Dječja plesna skupina iz Luga iz Hrvatske, Njemačka folklorna skupina iz Babraca, KUD iz Šatorišća i Dječja plesna skupina Šokačke čitaonice iz Mohača. Od 10 sati na Széchenyievu trgu predstavljaju se bušarske skupine. Slijedi narodnosni program uz Mohačku tamburašku školu i Orkestar „Orašje”, Šokačka plesničica pod vodstvom Stipana Darašca. Od 13 sati okupljanje je u Šokačkome pristaništu, a zatim prelazak Du-

nava čamcima uza sudjelovanje hrvatske folklorne skupine iz Belog Manastira. Polaganje vijenaca kod spomen-ploče „Patak”, šokačka plesničica uz posredovanje Bušarskoga kluba i Hrvatske samouprave grada Mohača u Ulici Gólya 36. poziva goste koji dolaze u Mohač. Na glavnome trgu narodnosni plesni program, u 14 sati okupljanje bušarskih i pokladnih skupina na Kolišću, pokladna zabava, bušarska prisega, pozdravne riječi gradonačelnika, prigodni kulturni program - sve su to već tradicionalni sadržaji. Kod milenijskog spomenika na obali Dunava predstavlja se bušarska skupina „Poklade” Šokačke čitaonice. Zatim puštanje pokladnog lijesa s kompe na vodu, paljenje lomače i ples, a navečer od 21 sat priređuje se Šokački bal gdje svira „Orašje”, a nastupa i KUD „Mohač”. Na pokladni poned-

jeljak, 23. veljače, u 12 sati u dvorištu Šokačke čitaonice polažu se vijenci kod spomen-ploče „šokačkog slavuja” Anke Kršić, slijedi obilazak domova na Kolišću i u okolnim ulicama.

Okupljanjem u 15 sati na Kolišću, povorkom i plesom bušara, nastupom KUD-a „Zora” i paljenjem pokladnog lijesa na lomači na Széchenyievu trgu završava ovogodišnji pohod bušara.

S. B.

BEČ – Hrvatski akademski klub poduzeo je rok najave za treto LINAK-naticanje. Na temu „ja” se sada do 31. septembra ovoga ljeta zainteresirani mladi autori moru naticati svojim proznimi, lirskimi ili dramskim djeli. Rok bi bio završio 28. februara. Polag koordinatrice projekta Julie Kornfeind, je uzrok poduzjenja ta da se je dosidob najavilo premalo diozimateljev. HAK je zvana toga preminio nagrade. Prva je dotirana s 500, druga s 300, a treća sa 150 eurov.

SAMBOTEL – Pred kratkim je izašla knjiga o Velikom i Malom Celju na mađarskom jeziku. Knjiga temelji na putujućoj izložbi, ku su kazali u Sambotelu, Željeznu, Juri i Šopronu prilikom 850. jubileja hodočasoga mjesta u Celju. Glavni urednik knjige je Šandor Horvat. On je rekao prema Hrvatskoj redakciji ORF-a da knjiga sadržava jedno poglavlje o Velikom Celju, ko nisu kazali u izložbi. Zbog svečevanja priklani u Celju, nisu u izložbi mogli predstaviti eksponate o zapadnougarskoj regiji u 19. i 20. stoljeću, tako Šandor Horvat dalje. Pokidob da su imali financijskih poteškoć, su knjigu mogli samo napisati jednojezično, a to po ugarsku. Knjiga o Velikom i Malom Celju se zasada more kupiti u sambotelskom Muzeju „Savaria”. Stoji 1.950 forintov.

Foto: Ákos Kollár

Šeljinski Hrvatski bal

MOHAČ – Na male poklade, u četvrtak, 19. veljače, u 17 sati održat će se godišnja skupština Šokačke čitaonice na kojoj će vodstvo udruge podnijeti financijsko i programsko izvješće o prošlogodišnjem radu, te planu rada i financija za 2009. godinu.

KOMAR – U mjestu Komaru (Zalakomár), 40 kilometara od letinjskoga prijelaza, Mol je otvorio dvije benzinske postaje pod Ininim imenom, a prvi kupac koji je natočio gorivo bio je hrvatski rukometni reprezentativac Mirza Džomba. „Riječ je o dvije benzinske postaje pod Ininim zaštitnim znakom koje će održavati Mol. One su otvorene na dijelu autoceste kojim godišnje prođe oko milijun ljudi u smjeru Hrvatske ili u suprotnom smjeru”, rekao je László Geszti, Molov potpredsjednik. To je učinjeno kako bi se mađarski građani bolje upoznali s Ininim uslugama te kako bi se za vrijeme ljetnih odmora na Jadranu koristili Ininim benzinskim postajama.

PEČUH – Stjepan Ribić, ravnatelj Regionalne razvojne agencije Slavonije i Baranje, i Marton György, predsjednik Agencije za regionalni razvoj južnog Zadunavlja, 5. veljače potpisali su u Pečuhu sporazum o formiranju zajedničkog predstavništva u Bruxellesu. Prije potpisivanja Ferenc Feigli, predsjednik Vijeća za regionalni razvoj južnog Zadunavlja, izjavio je kako će zajedničko predstavništvo sigurno ostvariti očekivanja i biti plodonosno za obje regije. Marton György naglasio je da se zajedničko predstavništvo događa u najpovoljnijem trenutku jer se uskoro otvaraju natječaji IPA prekograničnog programa između Republike Mađarske i Republike Hrvatske.

VIROVITICA – Na 14. Međunarodnom sajmu Viroexpu izlagali su i poduzetnici iz Barče. Među izlagačima je bio i „Dráva-tej” d. o. o. koji se ovaj put pripremio s hrvatskim promidžbenim materijalom. Sajam je još jednom polučio odlične rezultate, posebno na međunarodnome planu jer je na Viroexpu 2009 nastupio dosada rekordan broj zemalja - sedamnaest. Osim toga vidio ga je i rekordan broj posjetitelja u njegovoj dosadašnjoj povijesti - 22.730.

PEČUH – Članice Ženskoga pjevačkog zbora „Augusta Šenoa”, te Orkestar Vizin, nedavno su sudjelovali u Budimpešti, u Domu običaja na CD-snimanju pod nazivom „Táncház-Népzene 2009”. Na snimanje se moglo dospjeti putem natječaja, nakon stručnog mišljenja tročlanog žirija, što su ga činili: Katalin Juhász, Gergely Agócs i Péter Árendás. Žiri je odabrao dvije pjesme: Oj, Savice i Na dvi strane kolo. CD će se objaviti za „Táncházalalkozó”.

U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, na čelu s predsjednikom Đusom Dudašem, Hrvatski bal u Šeljinu priređen je petnaestu godinu zaredom, ove godine 7. veljače, također u Draškovićeve dvorcu. Okupilo se dvjestotinjak gostiju, prijatelja i znanaca koji se upravo oko ovoga bala sastaju iz godine u godinu. Organizatori nemaju brige s prodajom karata, za ovaj podravski događaj uvijek se traži karta više jer ima gostiju i iz Šeljina i obližnjih hrvatskih naselja, ali i iz Hrvatske, zbratimljenoga grada Grubišnoga Polja, te i iz udaljenijih naselja i gradova dolaze naši Hrvati na šeljinsko veselje. Zasluga je to ljubaznih domaćina, vrhunskih orkestara i, ne u posljednjem redu, dobre kuhinje za koju se iz godine u godinu brine Šandor Matoric.

Bal je otvorio predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Đuso Dudaš, a pozdravljeni su gosti, među njima predsjednik HDS-a Mišo Hepp, treća konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Katja Bakija, glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika Branka Blažetin i mnogi drugi dragi prijatelji, pogotovo prijatelji iz zbratimljenoga Grubišnoga Polja, jednako tako i gradonačelnik Šeljina Attila Nagy.

Prigodan kulturni program izveo je Ženski pjevački zbor Korijeni iz Martinaca, a na balu je svirala i goste zabavljala do ranih jutarnjih sati, u kojima nije izostao ni obvezni „bošpor”, martinačka „Podravka”. Uvijek nakon šeljinskoga bala, kažem svojim znancima, kako je bal uspješan ako njemu sudjeluju ljudi koji se žele zabavljati. Tako je to sa šeljinskim balom, i da nema orkestra i hrane, Podravci bi se zabavljali i plesali. A da ne govorimo o bogatoj tomboli koja ih je čekala u ponoć. Glavnu nagradu, HDS-ov poklon,

tjedan dana odmora u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu „Zavičaj” u Vlašićima na otoku Pagu, dobio je Martinčanin Bela Barić.

Branka Pavić Blažetin

Premинуo dr. prof. Zvonimir Bartolić

Dana 10. veljače umro je dr. prof. Zvonimir Bartolić, dugogodišnji predsjednik Ogranka Matice hrvatske Čakovec, sveučilišni profesor, književnik, jezikoslovac, bivši saborski zastupnik i vijećnik Županijske skupštine Međimurske županije. Dr. Zvonimir Bartolić napisao je šeststotinjak znanstvenih i stručnih radova i knjiga s međimurskim temama. U svojim istraživačkim radovima bavio se i podrijetlom pomurskih Hrvata i njihovim narječjem. Na posljednjem ispraćaju u Čakovcu bili su nazočni i predstavnici pomurskih Hrvata te prijatelji i kolege iz Pečuha.

Životopis i djelatnost dr. Zvonimira Bartolića

Svestrani književnik i znanstvenik dr. Zvonimir Bartolić rođen je 20. veljače 1930. Završio je pučku školu u rodnome mjestu, u Donjoj Dubravi, a diplomirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu jugoslavenske književnosti i hrvatski jezik. Kraće vrijeme u Zagrebu bavio se novinarstvom. Kao đak bio je uhićen. Na zloglasnome Golom otoku, najstrašnijem zatvoru u Europi, proveo je 26

mjeseci. Od godine 1961. na Ekonomskoj školi u Čakovcu srednjoškolski je profesor hrvatskoga i ruskog jezika, a od 1964. profesor na Pedagoškoj akademiji u Čakovcu, poslije Odsjek Filozofskog fakulteta zagrebačkog sveučilišta, danas Visoka učiteljska škola. Godine 1966. boravi na Moskovskom sveučilištu Lomonosova na usavršavanju ruskog jezika. Doktorirao je 1983. disertacijom Književno djelo Jurja Habdelića na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Bio je prvi dekan novoutemeljene Visoke učiteljske škole u Čakovcu.

Piše i objavljuje svoje radove u brojnim hrvatskim i jugoslavenskim listovima, časopisima i zbornicima od godine 1947. Uređivao je više časopisa (Međimurska revija, Hrvatski sjever, Hrvatski obzor, Dobravske novine) te niz knjiga, zbornika i godišnjak Hrvatski kajkavski kolendar. Autor je brojnih knjiga i članaka, među kojima Za vuglom provincija, Sjevernohrvatske teme, Decretum Ivana Pergošića i oblikovanje hrvatskoga književnog jezika, Horvatski Virgilius, Hrvatska književnost 18. stoljeća, Kajkaviana Croatica, Kajkavsko narječje i književnost u nastavi, Ne Međumurje, niti Međimurje, nego Međimorje, Pomurski Hrvati kroz stoljeća, Povijest Međimurja, Matica hrvatska u Čakovcu i drugih.

Prvi nakon Drugoga svjetskog rata skrenuo je pozornost ne samo na postojanje pomurskih Hrvata nego i na njihov jezik. Znatno proširen, taj je rad poslije još dva puta objavljivao pod naslovom Hrvatski kajkavski govori Međimurja u prvom izdanju Zbornika hrvatskoga kajkavskog pjesništva Popevka zemlji 1971. Uz veći broj knjiga, te onih koje je uređivao, sastavio je i rječnike, u kojima je protumačio velik broj nepoznatih i manje poznatih hrvatskih kajkavskih riječi.

Dobitnik je Nagrade „Zrinski” i Matičine Nagrade „Ivan Kukuljević Sakcinski”. Zastupljen je u Hrvatskome biografskom leksikonu i Hrvatskom leksikonu te nekim stranim leksikografskim izdanjima.

SANTOVO – Petočlano vijeće santovačke Hrvatske manjinske samouprave, u sastavu Stipan Balatinac, predsjednik, Joso Šibalin, dopredsjednik, Anica Filaković, Marica Velin-dr. Žužić i Joza Mandić, vijećnici, u četvrtak, 29. siječnja, boravilo je u posjetu prijateljskoj Općini Petrijevci. Santovce su tom prigodom primili načelnik Ivo Zelić, članovi Poglavarstva i članci Općinskog vijeća, a bilo je riječi o budućoj suradnji i planovima za tekuću godinu. Dosadašnja suradnja ocijenjena je uspješnom, obostrano zaključivši kako ona nije ostala mrtvo slovo na papiru, nego je ispunjena konkretnim sadržajima. Dogovoreno je da će se suradnja, uokvirena potpisivanjem ugovora o prijateljskoj suradnji 3. veljače 1996. u Santovu, koja je počela već i godinu prije, ubuduće razvijati, a mogla bi biti proširena i na razinu dvaju naselja. Tako se ove godine planiraju već tradicionalni susreti na Marindanu i Susretu prijateljskih naselja u Santovu te na Žetvenim svečanostima u Petrijevcima. Predviđena je i suradnja dviju škola, koja će se obogatiti uzajamnim sportskim i kulturnim susretima u dvama naseljima, a za iduću godinu predviđa se i razmjena učenika. Osim toga nastavit će se povezivanje vjerskih zajednica, kulturnih, sportskih (rukometnih i nogometnih) i drugih udruga.

ZAGREB (IKA) – U povodu 20. obljetnice pada Berlinskoga zida i 10. obljetnice proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca, u Zagrebu je u utorak, 10. veljače, održan povijesni susret kardinala i predsjednika biskupskih konferencija Srednje i Istočne Europe. Glavna je tema susreta bila „Poslanje Crkve u Srednjoj i Istočnoj Europi dvadeset godina nakon sloma komunističkog sustava (1989-2009)”. Na susretu su sudjelovati vilniški nadbiskup kardinal Audrys Juozas Bačkis, nadbiskup i metropolit iz Krakova kardinal Stanislaw Dziwisz, ostrogonsko-budimpeštanski nadbiskup kardinal Péter Erdő, venecijanski patrijarh kardinal Angelo Scola, te predsjednici biskupskih konferencija iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Češke, Litve, Mađarske, Poljske, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije, Ukrajine i Hrvatske. Zagrebački susret treći je takav skup u nizu. Prvi je održan u Budimpešti 2004, a drugi u Pragu 2007. godine.

BUDIMPEŠTA – Zagrebački umjetnik Fabijan Knežević predstavio se publici u Slavonskome Brodu izložbom reljefa, oblika i kipova. Premda liječnik po struci, umjetničko stvaralaštvo zaokuplja ga od studentskih dana. Uspijeva u svoje objekte i skulpture unijeti jedan vlastiti inventivni pomak, vlastiti autorski princip koji se također vidi i kroz zanimljive naslove samih djela koji daju još jednu notu simpatičnosti, duhovitosti svakom reljefu i skulpturi, i u naravno, njegovoj visokoj zanatskoj izvedbi svakog djela, rekla je kustosica izložbe Iva Koerlber. Nakon Slavonskoga Broda kipovi, reljefi i objekti putuju u Budimpeštu i Milano.

SANTOVO – Kako nas je obavijestio župnik Imre Polyák, među planovima Santovačke župe za ovu godinu predviđena je unutrašnja obnova župne crkve, nova ograda i obnavljanje vjeronaučnih prostorija. Ostvarivanje ovih planova moguće je samo ako se dobije potpora putem uspješnih natječaja. Osim toga nastavit će se i uređivanje prostora na santovačkoj Vodici, gdje je lani u listopadu – povodom 71. obljetnice posljednjeg ukazanja Gospe Fatimske 13. listopada 1917. g., i 170. obljetnice posvećenja svetišta na Vodici (1838) – postavljen najveći kip Blažene Djevice Marije od nehrđajućeg čelika, veličine 10,5 metara. U planu je daljnje uređivanje zelenih površina, natkrivanje oltara na otvorenom i nabava klupa za hodočasnike. Budući da nema mogućnosti za asfaltiranje ceste, u planu je povezivanje svetišta i naselja privremenom cestom čvrste podloge. Kako je najavio santovački župnik, sredinom svibnja započinju marijanske pobožnosti koje će trajati do listopada, a svakoga mjeseca 13. služit će se velika misna slavlja na otvorenome.

Židanski zastupnici u Hrvatskoj matici iseljenika

KATOLJ – I u tom će se selu, u organizaciji mjesne i Hrvatske samouprave, prirediti pokladno slavlje. Kako saznajemo, bit će ono nešto skromnije negoli je to bilo prijašnjih godina. Tako će 21. veljače Katoljci slaviti, povorka će krenuti od doma kulture do Kasapovićeve spomenika, plesat će se ulično kolo i paliti vatra, a navečer u domu kulture nastupa KUD Baranja iz Pečuha, a na plesničnici nakon kulturnog program svira „Baranja”.

LUKOVIŠĆE – U organizaciji lukoviške osnovne škole, kako saznajemo, priređen je 7. veljače bal roditelja i pedagoga. Dobrotvorni je to bal čiji se prihod namjenjuje potrebama škole i učenika. Svirao je Gigantic. Od prihoda ovogodišnjega bala organizatori kane kupiti tamburice za školski sastav koji marljivo vježba s glazbenim pedagogom Tiborom Kedvesom. U tome im je spremna pomoći i Hrvatska samouprava Šomođske županije.

POTONJA – U organizaciji tamošnje naše samouprave, u tome malom podravskom naselju 8. veljače u domu kulture gostovalo je pečuško Hrvatsko kazalište s predstavom Vjenčani list. Kako saznajemo, potporu za ostvarenje priredbe, u visini od 50 tisuća forinti, Potonjanima je dala Hrvatska samouprava Šomođske županije.

KAPOŠVAR – Predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije Jozo Solga izjavljuje za tjednik Hrvata u Mađarskoj kako Samouprava potpomaže hrvatske priredbe u županiji, tako hrvatske dane u pojedinim naseljima, ili božićna okupljanja, a namjerava obnoviti i poticati i priredbu Podravske večeri koja je nekoć davno bila omiljena folklorna priredba u Podravini.

VIROVITICA – U tom će se gradu 24. veljače održati redovito godišnje zasjedanje Međuvladina hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za manjine. Zasjedanju će pribivati i predsjednik HDS-a Mišo Hepp.

POGAN – Mjesna samouprava u tamošnjoj školi 20. veljače organizira Veče mladih i nadarenih, onih koji crtaju, sviraju, pjevaju, bave se športom, a koje stanovnici sela malo poznaju. Prigoda je to za međusobne razgovore, predstavljajući i upoznavajući. Nakon spomenutoga druženja slijedi plesničnica uz svirku Orkestra Vizin.

Pred kratkim smo mogli preštati na službenoj stranici HMI-a kako su Gradišćanci bili u službenom posjetu Hrvatskoj matici iseljenika u Zagrebu. Štefan Krizmanić, načelnik, ujedno i predsjednik Hrvatske manjinske samouprave u Hrvatskom Židanu, u društvu Helge Meršić, folklorišice HKD-a Čakavci i plesačice Medjunarodnoga folklornoga ansambla, ter Nenada Breke, koreografa spomenutoga ansambla, peljali su razgovore s predstavnicima HMI-a. Židanski prvak je ovako sumirao cilj toga pohoda: – *S Hrvatskom maticom iseljenika uvijek smo imali dobru vezu i suradnju, i sada sam zato prošao da tu suradnju obnovimo malo. Strefili smo se s Danirom Bilić, ravnateljicom HMI, i s Marijom Hećimović ka je jur dugo vrime referentica za nas, i jako dobro pozna Gradišće. Razgovarali smo se o tom kako bi mogli omogućiti studentom da pomoću neke stipendije u Hrvatskoj se uče stručni jezik. Trenutačno mladi ljudi imaju mogućnost studirati samo kroatistiku, ali, po mojem mišljenju, nam je još bitnije da i drugi intelektualci dobiju stručni jezik, mislim ovdje npr. na pravnike, ekonomiste, novinare. Kako je rekao Štefan Krizmanić na naše pitanje, u Gradišću, po njegovom znanju, postoji velik interes za stručne tečaje u Hrvatskoj, na kom bi naša mladina mogla nadopuniti svoje jezično znanje, a to bi pak jako dobrodošlo onim ki studiraju na fakulteti u Ugarskoj. On nadalje misli da bi to morala financirati hrvatska država i veljek je peldu najpronesao da iz Ugarske oko jezero studentov ide na račun engleske države studirati jezik. – Ja mislim da bi to morala svakako omogućiti hrvatska država za svoju dijasporu jer to je i nje interes da stručnjaci hrvatske manjine u susjednoj državi dobro znaju hrvatski jezik. Po Krizmanićevo riči, druga tema pri diskusiji u HMI-u je bila budućnost Medjunarodnoga folklornoga ansambla, i zato je bio nazoči i Nenad Breka. On jur ljeta dugo djela s folkloriši iz Austrije, Slovačke i Ugarske. I toj suradnji je u medjuvrimenu postao baza Hrvatski Židan. Jedno ljetu tomu da MFA svoje probe većinom drži u spome-*

Nenad Breka, vodja Medjunarodnoga folklornoga ansambla, i Štefan Krizmanić, načelnik Hrvatskoga Židana, skupa su bili u Zagrebu

nutom selu, ali pokidob su tamo jedan cijeli vikend člani grupe, to za domaćine, naravno, ima i stroške. – *Mi to ne moremo sve iz svojega džepa financirati sami, ako sve skupa 30–40 mladi ljudi dojde k nam na subotu i nedilju, ako drugo i ne gledamo samo jilo, pilo i smješćaj, i to je jur lipa svota. A zato bi morali neko rješenje najti, naravno, nisam zato išao da veljek dobijem pozitivni odgovor, nek zato da razgovaramo o mogućnosti suradnje u svrhu te djelatnosti. Ja mislim da ov projekt je vridan za to da skupa premišljavamo kako bi mogli dalje – up je naglasio funkcioner. Židanski posjet je bio dobro tempiran jer petrovisko Igrokazačko društvo pred tim je otpovídalo nastup na amaterskom kazališnom festivalu u Hercegovcu, i tako je židanskoj grupi na licu mjesta prikdana pozivnica. Po tom, 28. februara, subotu, židansko društvo prvi put će nastupiti u Hrvatskoj s komedijom Joška Weidingera *Pišta sluga i tri zaručnjaki*. Ovoga vikenda pak Hrvatski Židan se pripravlja i na orijašku mesopusnu priredbu ka je bila lani prvi put organizirana po nekoliko ljet pauze. – *Petak imamo tradicionalni Hrvatski bal u mjesnom domu kulture, a subotu mesopusnu povorku s lipimi maškarami. Idemo kroz cijelo selo, i ovo ljetu ćedu nas ljudi čekati pred kuća. Puno žganoga, vina i jila bude na stolu da ne ugladimo, i imat ćemo pred crikvom priseg. A tajna je još, gdo će biti mladoženja i zaručnica. Svadba će biti u domu kulture, Židanski bečari ćedu svirati. Na ovu feštu čekamo isti broj kot na jednoj stvarnoj svadbi, 200–300 ljudi – je najjavio Štefan Krizmanić. Nam ništa drugo ne ostane nek da na se zamemo poziv i idemo subotu i mi, med svate.**

-Tiho-

Židanski kazalištarci će se krajem ovoga miseca prvi put predstaviti u Hercegovcu

Međunarodni natječaj likovnih ostvarenja Hagen 09

Izložbom radova sudionika i proglašenjem rezultata završen je natječaj likovne umjetnosti Hagen 09, na koji su se mogli javiti djeca osnovnih škola iz hrvatskog iseljeničtva i Hrvatske. Pristiglo je preko 500 radova djece iz Njemačke, Švicarske, Mađarske i Hrvatske. Među najboljima bili su učenici Hrvatske osnovne škole Katarine Zrinski iz Serdahela.

Nacrtala: Klara Karačić

U organizaciji HKM Hagen SD, Croatia Hagen i Caritas Hagen, te pod pokroviteljstvom Hrvatske matice iseljenika, ostvaren je projekt koji, zahvaljujući medijskim pokroviteljima Hic-portal, Akademija-art.net – portalu likovne umjetnosti; Croatiens world calendar.com – hrvatskom portalu u Americi; IKA – Katoličkoj agenciji; Hrvatski glasnik – tjedniku Hrvata u Mađarskoj; Živa zajednica, Večernji list, projurio je po međunarodnim kanalima okupiti više od petsto sudionika natječaja.

Zamisao je zapravo krenula od Ankice Karačić, slobodne umjetnice i njezina muža Ante Karačića, kada su ih unučice Klara i Emili iznenadile crtežima, slikama. Oni su svoju zamisao prenijeli udrugama u kojima djeluju i pomogle im u organizaciji, a toj su se zamisli pridružili i sponzori. Sudionici natječaja trebali su poslati likovno ostvarenje u bilo kakvoj tehnici na temu „Anđeo čuvar (moj anđeo, anđeo moje obitelji i moje domovine)”. Natjecanje je bilo objavljeno u dvije kategorije, za niže i više razrede. Iz Mađarske su sudjelovala djeca gotovo iz svih hrvatskih dopunskih škola.

Proglašenje najboljih radova obavljeno je 15. siječnja 2009. g. u Hagen u proslavi SD Croatia, u povodu obljetnice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske. Nagrađena su tri najbolja rada u kategoriji 1–4. i 5–8 razreda. Stručni žiri, među kojima su bili: Cornelia Merkel, IKZ-redaktor; dr. Rainhard Veit, ravnatelj Iserlonske umjetničke škole, i Rainer Danne, ravnatelj gradske galerije, odlučio je ovako:

Posebnu je nagradu osvojila: **Estera Kodela, učenica 3. razreda, Hrvatska osnovna škola «Katarina Zrinski» iz Serdahela.**

U kategoriji za 1–4. razred:

1. mjesto Aleksa Šoš, učenica 3. razreda, Hrvatska osnovna škola «Katarina Zrinski» iz Serdahela.

2. mjesto Dario Strunjak, 3. razred, Osnovna škola I. Cankara – Zagreb

3. mjesto Margareta Cik, 3. razred, Osnovna škola I. Cankara – Zagreb

U kategoriji 5–8 razred:

1. mjesto Dalma Kramarić, učenica 7. razreda, Hrvatska osnovna škola «Katarina Zrinski» iz Serdahela.

2. mjesto Petra Resegi, učenica 5. razreda, Hrvatska osnovna škola «Katarina Zrinski» iz Serdahela.

Po mišljenju organizatora, ni drugi radovi nisu ništa manje vrijedni, zapravo svi su pobjednici: oni koji su to organizirali i sva djeca koja su sudjelovala. Pokazalo se da nešto lijepo i korisno može se napraviti i da se može vezati djecu iz domovine i djecu iz dijaspore.

No neke se stvari ne smiju zaboraviti. Ovdje su neke škole i njihovi nastavnici skrenuli pozornost na sebe. Netko mjerodavan to bi morao zapaziti.

Ovaj uspjeh, kažu organizatori, njima daje snagu da se organiziraju još natječaja, i da to prijedme u tradiciju. Od najljepših radova pripremaju se čestitke za Božić.

Árpád Konkoly, učitelj likovne umjetnosti, i njegovi učenici već su poznati s radovima koje redovito šalju na Croatiadu, na natjecanje Hrvatske državne samouprave. U Hagen su poslali 13 radova s različitim tehnikama: bojanje, grafika i lijepljenje, netko je crtao anđela čuvara obitelji, netko sela, netko borbu anđela i vraga. Učitelj i djeca vrlo su iznenađeni, nisu mislili da će od toliko radova baš njihov biti prvi, ali, kako učitelj reče, on uvijek kaže svojim učenicima da svoje djelo trebaju napraviti tako da i oni sami budu ponosni na njega. (Crteže, nažalost, zasada ne možemo pokazati jer su još na izložbi.)

Dalma Kramarić, učenica 7. razreda, nije djelatna samo u crtanju, ona kao članica KUD-a Sumarton vrlo voli i svirati tamburicu, plesati i pjevati. Osim svega toga ima vremena i na crtanje. Kaže da se često sjeti i kod kuće uzeti bojice i flomastere, pa crta njima, to više voli nego bojanje. Omiljene su joj teme likovi iz crtanih filmova i razni ljubavni motivi. Mnogi ju mole da om crta u spomenare. Na natječaj Hagen 09 nacrtala je bolesnu mamu s djetetom kojima pomaže anđeo. Radila je omiljenom tehnikom, flo-

Izradila: Dijana Kovačić iz Fičehaza

Učenici serdahelske škole s učiteljem: drugi red (slijeva): Árpád Konkoly učitelj, Dalma Kramarić, Petra Resegi; prvi red (slijeva): Aleksa Šoš i Estera Kodela

masterom. Još nije razmišljala kamo će dalje na školovanje, možda se odluči za neku likovnu srednju školu, ali razmišlja i o našim dvojezičnim gimnazijama, no još ima godinu dana da odluči. Vrlo je sretna zbog nagrade.

Ukratko o autorici, poticateljici natječaja:

Ankica Karačić rođena je 1951. godine u Indiji (Vojvodina). Završila je Srednju školu za primijenjenu umjetnost i Likovnu pedagošku akademiju u Novom Sadu. Od 1970. do 1982. godine radi kao modni kreator u Iloku i Šidu. Od 1982. do 1991. godine radi kao nastavnik likovne kulture u osnovnoj školi u Šidu, a 1991. godine kao modni kreator u vukovarskom Vuteksu. Godine 1991. odlazi u Njemačku. Ubrzo radi kao likovni pedagog za odrasle i djecu. Za svoj slikarski, pedagoški i dizajnerski rad dobila je različita priznanja. Ima status slobodne umjetnice. U Njemačkoj je sudjelovala na dvadesetak likovnih projekata u radu s djecom. Izlagala je preko 50 puta samostalno i isto toliko na skupnim izložbama u Njemačkoj, Hrvatskoj, Austriji, Švicarskoj, Vojvodini, Francuskoj, Južnoj Koreji, Kirgistanu. Za izradbu svojih likovnih djela najčešće rabi tehnike ulja, akvarela, akrila, svile te izrađuje i ikone.

Beta

Trenuci za pamćenje

SUMARTON – Dana 14. veljače zasjedalo je predsjedništvo Društva Horvata kre Mure, čiji su članovi raspravljali o budućoj djelatnosti. Mandat sadašnjega predsjedništva istekao je, stoga treba pripremiti novi izbor čelništva, zbog nekih novih zakonskih propisa nužno je mijenjati statut. Društvo će sljedeću skupštinu sazvati za 8. ožujka.

PUSTARA – Hrvatska manjinska samouprava 21. veljače prvi put priređuje Pomurski fašnik. Na priredbu se iz svih hrvatskih pomurskih naselja pozivaju družine obučene u maske. Povorka će krenuti od doma kulture po ulicama, da bio se zima što prije otjerala, a u domu kulture svakog sudionika će čekati večera, druženje i zabava. Priredbu potpomaže i Hrvatska manjinska samouprava Zalske županije.

KERESTUR – Osnovnoobrazovno središte svake godine priređuje fašničku povorku i maskenbal za polaznike škole. Djeca će 21. veljače u raznim maskama opet prolaziti selom, a članice pjevačkoga zbora pripremit će razne uštiple. Na kraju povorke u školskoj zgradi će se prirediti maskenbal, na kojem će biti mnogo nagrada na tomboli.

KRIŽEVCI – Dana 22. veljače u Križevcima se priređuje tradicionalna tamburijada, na kojoj nastupaju tamburaški sastavi iz okolnih mjesta. „Sumartonski lepi dečki” također će biti sudionici tamburijade, naime već više godina surađuju s tamburaškim sastavom iz Velikog Ravna (blizu Križevaca). Na tamburijadi izvođače će ocijeniti stručno povjerenstvo.

SEPETNIK – Pomurska udruga za razvoj sela priređuje tradicionalni Poljoprivredni sajam, na koji očekuju Darka Horvata, državnog tajnika Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Na sajmu već dvanaesti put izlagat će poduzetnici Obrtničke komore Donje Dubrave.

BAJA – Od 20. do 22. veljače skupina od deset bajskih učenika boravi u prijateljskom gradu Labinu gdje se održava Međunarodna škola demokracije – reče nam ukratko predsjednica Bačvanskog ogranka SHM-a Angela Šokac Marković. U projektu, koji se radi već deset godina, prvi put sudjelovat će bajski učenici, po petero srednje i osnovne škole. Domaćini očekuju još goste iz Norveške i Italije. Radit će se na temu priznavanja ljudskih prava, posebno učenika, s osvrtom na postojeće stanje u pojedinim zemljama. Učenici poslije mogu razmjenjivati ankete i iskustva melovima ili organizirati čak i videokonferencije putem interneta.

*„Važno je možda i to da znamo:
Čovjek je željan tek ako želi,
I ako sebe cijeloga damo,
Tek tada i možemo biti cijeli”*

Trideset i jedan mladi čovjek, trideset i jedan maturant 12. razreda Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže 13. veljače u auli svoje škole dobio je maturalsnu vrpču na suvratke odijela i maturalsnih bluzi, zajedno s razrednicom Janjom Živković-dr. Mandić. To su: Anet Balazić, Andor Bedegi, Jasmina Bošnjak, Zorica Bende, Jadranka Daskalov, Matea Gavranović, Nikolet Gergić, Gabor Győrvári, Zsuzsanna Hajdú, Ahmed Hankić, Veronika Horváth, Dávid Kapitány, Miklós Kedves, Filip Kovačević, Žolt Kubatov, Mariana Matoric, Mirjana Mijatović, Darinka Orčik, Akoš Ronta, Olivér Sándor, Karolina Schmidt, Zsuzsanna Sindler, Péter Soltész, Agneš Sajčan, Aniko Silović, György Tamási, Zorka Tamaši, Róbert Tihanyi, Tamaš Turul. Kada su prije četiri godine, neki i pet jer su pohađali pripravní, nulti razred, prešli prag Hrvatske gimnazije, bila su to još djeca, a danas su to već mladi ljudi. Iako ljudi, još im je uvijek potrebna zaštita i njega i škole koja je nekima bila i drugi dom tijekom dvanaest godina školovanja, i roditelja, ali i hrvatske zajednice koja ih i nadalje treba pratiti na njihovom životnom putu, radovati se s njima njihovim uspjesima i pokušati ih utješiti i u onim težim danima koji su također sastavni dio naših života. Učenici 11. razreda s razrednicom Timeom Szpies Bockovac priredili su program za pamćenje. Ceremonija predaje vrpce zbog velikog broja učenika i okupljenih kojih je, po slobodnoj procjeni vaše novinarkе, bilo više od petsto, potrajala je domalo dva sata. Ali nije to nikome smetalo, bilo je to svojevrsno druženje oko onoga što nam je

najvrednije i čemu se najviše radujemo našoj djeci. Djeci koja s ponosom, kako to reče i ravnatelj škole Gabor Győrvári, nosi bogatstvo i na suvratima i u srcima, jer su naučili što znači znanje i poznavanje dviju kultura i dvaju jezika. Koliki će od njih nastaviti razvijati to bogatstvo i koristiti se njime na dobrobit hrvatske zajednice, pokazat će budućnost. Ples trećega razreda bio je dojmljiv, a s učenicima je koreografiju uvježbao plesni pedagog Attila Tarnóczy. Slijedio je maturalsni ples slavjenika u dugim večernjim haljinama i tamnim odijelima, a potom slavlje izvan školske zgrade, maturalsni bal uz „Badelovu” svirku. Svečanosti su ispred Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu koji je maturantima, svakom poimence uručio poklon knjigu u skladu s već uobičajenom praksom nazočile konzul gerant Vesna Njikoš Pečkaj i konzulica za kulturu, obrazovanje i znanost Katja Bakija.

Branka Pavić Blažetin

Lakomac ponovno okupio Hrvate iz Kalače, Bačina i Dušnoka

U subotu, 7. veljače, u Kalači je priređena tradicionalna pokladna zabava poznata kao Lakomac, oživljena prije tri godine u organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave, koja je ove godine upriličena u Katoličkome školskom središtu Naše Gospe. Na pokladnoj zabavi okupilo se domalo 250 gostiju, a okupljene su uime organizatora i domaćina pozdravili zastupnica Hrvatske manjinske samouprave Marija Ivo i gradonačelnik Gusztáv Török. Svojom nazočnosti priredbu su uveličali Vesna Njikoš Pečkaj, konzul gerant Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Angela Šokac Marković, predsjednica Bačvanskog ogranka SHM-a, Gusztáv Török, gradonačelnik, Zoltán Bagó, dopredsjednik Županijske skupštine, te predstavnici bačvanskih hrvatskih samouprava iz Baje, Gare, Bačina i Dušnoka. Kako nam uz ostalo reče predsjednik samouprave Bariša Dudaš, u svečanom programu prigodnim plesovima, pjesmama i recitacijama na hrvatskom jeziku, a u izvornoj rackoj, bunjevačkoj i šokačkoj nošnji, predstavili su se učenici hrvatske skupine koje je uvježbala učiteljica Marija Prodan. Nastupili su još Muški pjevački zbor „Društvo prijatelja” iz Kalače, KUD „Vodenica” iz Bačina i Pjevač-

ki zbor „Pravi biser” iz Dušnoka. Za dobro raspoloženje i pratnju pobrinuo se Tamburaški sastav „Racke žice” iz Dušnoka. Plesalo se i veselilo do zore, bilo je i tombole s glavnom nagradom putovanja za dvoje na otok Vis u Hrvatsku, koju je darovao mjesni poduzetnik Sándor Kollányi, a bilo je još i drugih vrijednih nagrada.

Od svog utemeljenja 2006. godine Hrvatska samouprava grada Kalače nastoji okupiti ne samo Hrvate u Kalači nego i obližnjih naselja, odakle su i sami podrijetlom, prije svega iz Bačina i Dušnoka. Kako dodaje Bariša Dudaš, nekada je Lakomac priređivan nakon čiste srijede, kada se u četvrtak prekidao post i nemrs, da bi još jednom posljednji put popili i pojeli, a oni su ga obnovili potkraj pokladnog razdoblja u četvrtak, ali to je bio radni dan, pa su od ove godine odlučili da se priređuje u subotu kako bi se što više ljudi moglo okupiti. Uspjehu ovogodišnjeg Lakomca materijalnom potporom pridonijeli su Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine, kalačka Gradska samouprava, te mjesni poduzetnici i pojedinci.

S. B.

ZAGREB – U nizu izdanja Matice hrvatske objavljena je nova knjiga u Biblioteci „Inozemni kroatisti”. Radi se o knjizi Istvána Lőkösa: Croatohungarica, Hrvatsko-mađarske književnopovijesne teme izašloj 2008. godine. Knjiga je to na 271 stranice ovoga poznatog mađarskog kroatista ili croatohungaricoma koja obrađuje niz Hrvatsko-mađarskih književnopovijesnih tema s područja kroatistike, povijesti književnosti i književne znanosti. Urednica narečene Biblioteke, u kojoj je dosada svjetlo dana ugledalo 11 knjiga, jest Jelena Hekman, a izvršna urednica je Vesna Zednik. U spomenutoj knjizi hungarolog, kroatist i prevoditelj István Lőkös donosi deset poredbenih studija napisanih u najboljem duhu stare francuske komparatističke škole i pozitivizma. One sintetiziraju, asimiliraju i nadopunjuju bogatu i cijenjenu autorovu bibliografiju radova posvećenih proučavanju hrvatsko-mađarskih književnih odnosa. Dva su hrvatska autora trajno obilježila Lőkös ev znanstveni rad, tako i u poredbenim studijama otisnutim u ovoj knjizi: Marulić i Krlež a te mađarska prihvata njihovih djela i mađarski utjecaji na njihov književni opus. No središnja studija ove knjige posvećena je slici Mađara u djelima Ksavera Šandora Gjalškog.

Novi svezak „Klasja naših ravni”

U novom svesku časopisa za književnost, umjetnost i znanost „Klasje naših ravni”, u dvobroju 1-2. za 2009. godinu Nikola Benčić daje pregled „lirike u gradišćanskim Hrvata”, a također ima i prinos naslova „Izbor iz lirike gradišćanskih Hrvata”. Osim toga u rubrici poezije tiskani su stihovi Milana Miloševića „Pod bezbrojem zvijezda samac”, Pere Pavlovića „Perjanice” Ljerke Totch Naumove „Hrvatski pjesnici u Makedoniji” i Jasne Melvinger „S ožiljkom više”. U novome svesku pokraj toga tiskan je i ulomak iz romana Vladimira Bošnjaka „Šesta grana”, drama Stjepana Bartoša „Opasni detalji”. Naco Zelić piše o „Identitetu bačkih Hrvata”, Andrija Anišić objavljuje tekst „Antunoviće va misao za naše vrijeme”; Stevan Mačković piše na temu „Položaj Bunjevaca Subotice između dva svjetska rata”, Andrija Kopilović na temu „Običaji kao čuvari narodne svijesti”, a Alojzije Stantić obradio je „Pokladne običaje”.

ŠELJIN – Barčanski Prosvjetni dom sa šeljinskim Prosvjetnim domom zajedno natječe se za proširivanje kapaciteta poduke odraslih u okviru ustanove za opću naobrazbu. Cilj natječaja „Ustanove za opću naobrazbu s namjerom učenja kroz cijeli život” jest da narečene ustanove budu spremne za poduku odraslih, odnosno da imaju mogućnost za njihovo organiziranje.

KEMLJA – Hrvatska manjinska samouprava dotičnoga sela Vas srdačno poziva 21. februara, subotu, na Hrvatski bal u mjesni dom kulture. Program se začme u 19 uri. Nastupaju sve domaće kulturne grupe, početo od zbora Mali Dunaj ter i korusa Mate Meršić Miloradić, do dičje folklorne grupe, školskih tamburašev, kot i kulturnoga društva Konoplje. Muzikant je István Vörös, a ulaznice stoju 700 Ft. U polnoći je pukanje tombolov.

PETROVO SELO – Igrokazačko društvo Petrovoga Sela Vas srdačno poziva na svoju premijeru 22. februara, nedilju, početo od 19 uri u mjesni dom kulture. Komediju *Dragi rođjaki* od Hermine Standler je na hrvatski jezik presadio dr. Štefan Geošić. Igrokaz u četiri čini je na scenu postavila dugoljetošnja redateljica Ana Škrapić-Timar. Za prvom izvedbom tajedan dan kasnije, 28. februara, u subotu, od 19 uri Petrovišćani nastupaju u četarskom domu kulture, a 1. marcijuša, početo od 14.30 uri, u nardarskom domu kulture čekaju svoju vjernu publiku.

KOLJNOF – Minule nedilje su učenici Osnovne škole „Mihovil Naković“ otputovali na bečanski mesopusni bal kojega priredjuje Školska sekcija Hrvatskoga gradišćanskoga kulturnoga društva u fari Sv. Antona. Koljnof-će su zastupali školari 4. razreda ki su pozdravili prijatelje u austrijskoj metropoli s tancem, uz peljanje učiteljice Sabine Balog. Zajednica roditeljev od školske dice je priredila prošle subote svoj tradicionalni mesopusni bal u restoranu Tercia. Na programu su se predstavili školski folklorasi kot i plesači modernih tancov ter mjesni tamburaši Goranci. Kako nas je nadalje obavijestila Agica Sárközi, direktorica Osnovne škole „Mihovil Naković“ u Koljnofu, školski fašenjaj se održava 20. februara, petak. Od 14.30 do 18 uri se feštaju učenici donjih razredov ki će se sami obličići u maškare. Isti dan od 18 do 21 uri učenici gornjih razredov će proslaviti fašenjaj. Svaki razred će prikazati mali program, a bal će otvoriti učiteljski zbor u ovoljetošnji šalni kostimi. Organizatorica je Ingrid Klemenšić, peljačica Dičje samouprave.

UNDA – Kako je s nami podililo mesuposnu vist Štefan Kolosar, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave u dotičnom selu, i Undanci će zbogomdati zimi i proslaviti fašenjaj tradicionalnom priredbom. Subotu, 21. februara, od 15 uri se gane povorka u maškari po selu, u organizaciji svih mjesnih društav. Na Glavnom trgu sela i ovput će se požgati obličena lutka ka simbolizira čemerne duhe projuđuće zime.

NATJEČAJ

Skupština Hrvatske državne samouprave raspisuje natječaj za sufinanciranje djelatnosti mjesnih i županijskih hrvatskih samouprava, mjesnih hrvatskih ustanova i registriranih hrvatskih udruga.

Pravo natjecanja imaju sve mjesne i županijske hrvatske samouprave, mjesne hrvatske ustanove i registrirane hrvatske udruge. Mjesne hrvatske ustanove i registrirane hrvatske udruge uza svoju molbu dužne su priložiti i suglasnost mjesne hrvatske samouprave.

Svaki natjecatelj ima pravo podnijeti samo jednu molbu.

Novčanim sredstvima Hrvatske državne samouprave sufinancirat će se sljedeći sadržaji koji će biti ostvareni u 2009. godini:

- kulturne priredbe (maksimalni iznos: 100.000 Ft)
- dječji i omladinski tabori (maksimalni iznos: 300.000 Ft)
- vjerska djelatnost (50.000–100.000 Ft)
- programi koji služe unapređenju i očuvanju hrvatskoga jezika, identiteta (50.000–80.000 Ft)
- kupnja glazbala za školski tamburaški orkestar i za mjesne tamburaške sastave koji djeluju u okviru mjesnoga kulturnog društva (glazbala treba uvesti u svoj inventar) (100.000–200.000 Ft)
- kupnja narodnih nošnji (100.000–200.000 Ft)

NATJEČAJI SE MOGU PREDATI SAMO NA HDS-OVU OBRASCU (FORMULARU) OBRAZAC ZA NATJEČAJ MOŽETE NAĆI NA HDS-OVOJ WEB-STRANICI

Pri dodjeli sredstava u prednosti će biti oni natjecatelji čiji ponudeni sadržaji imaju tradiciju, te sadržaji koji će se ostvariti u drugim regijama (npr. turneje, gostovanje itd.) ili u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske u Vlačićima.

Na natječaju ne može sudjelovati natjecatelj koji nije predao obračun o sredstvima što ih je dobio od HDS-a do 31. prosinca 2008. godine, i samouprava koja nije predala molbu prema Vladinoj odredbi.

Ponude koje nisu poslone do navedenog roka, smatrat će se nevaljanima.

Uz molbe molimo priložiti:

- plan rada natjecatelja za 2009. godinu
- proračun natjecatelja za 2009. godinu
- opis programa (sadržaja) za koji se traži potpora, na hrvatskom jeziku
- opširan proračun programa (sadržaja)
- suglasnost mjesne ili županijske hrvatske samouprave
- **izjavu o nepostojanju sukoba interesa prema 6 § (1) i 8 § (1) zakona CLXXXI 2007. godine**

Rok pristizanja molba: 20. ožujka 2009.

Molbe molimo poslati na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave: 1089 Budimpešta, Ul. Lajosa Bíróa 24.

GORNJI ČETAR, NARDA – U Nardi će dičaki uz glas harmonike posjetiti sve hiže 23. februara, pondiljak, da bi razveselili u ove zadnje fašenjske dane sve stanovnike. Tako se približava dvodnevni najatraktivniji fašenjski običaj cijeloga Gradišća u samom susjedstvu Narde. Branje rozmarina se začme u Gornjem Četaru 21. februara, subotu uvečer, s balom i svirkom Mlade generacije iz Hrvatskoga Židana, u mjesnom domu kulture. Pondiljak, 23. februara, otpodne mjesna mladina će pohoditi sve pivnice i klite u četarskoj Gorici, istancujući domačine, divojke, kušajući novo vino i slatke falate kot i šunke. Utorak, 24. februara, dičaki idu po selu uz muziku i jačku u divojačke hiže. Pri svakom posjetu su obilno pogošćeni, a za zahvalu na dvoru opet dojde do tancanja, jačenja. Fašenjskoga utorka do polnoći dura zabava uz zabavnu grupu Karambolo, a na Čistu srijedu se šika najprlje k maši projti, a zatim se pokajati za sve grihe pred dugim vrmenom posta.